Napsal uživatel Tomáš Pohl
Pondělí, 04 Říjen 2004 04:00

(rozhovor s Markem Zavřelem, kapelníkem Kvokálu)

V říjnu 2000 vyšel ve FOLKtimu rozhovor Šaolína s Markem Zavřelem a tehdejším kapelníkem Kvokálu Honzou Železným. Za pár dní po rozhovoru vyšla druhá CD ***Když svatý spinkaj*** a od té doby se toho dost událo, a to nejen v Kvokálu. Po koncertu Kvokálu na jeho mateřské scéně v Trojické ve středu 15. září jsme se kapelníkem Markem Zavřelem domluvili, že vyměníme několik slov a vět.

Kvokál je pro mě jeden z příkladů dobového paradoxu. Je to kapela, která získala dvakrát ocenění na celostátním finále Porty, zabodovala na Zahradě, kde v roce 1999 a 2000 získala Krtečka, ale několikrát jsem tleskal Kvokálu v družném kolektivu asi dvaceti i méně lidí.

Marek Zavřel

foto: Tomáš Pohl ©

Kvokál sází na vícehlas zářící většinou na vlnách spirituálu.

Hvězdou kapely je bezesporu Martina Spurná, občas označovaná za nástupkyni Ireny Budweiserové, byť věkový rozdíl obou hvězd se počítá na měsíce. Druhá a neméně dobrá zpěvačka Míša Jeřábková, je od loňského prosince doprovázená na koncertech nejmladší členkou kapely, dcerkou Magdalenkou. Martinu doplňuje hráč na foukací harmoniku a zpěvák, manžel Vašek a třetí "exLístek", basista Saša Medek, občas s přídomkem " a tanec".

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Pondělí, 04 Říjen 2004 04:00

V době relativně nedávné přišel do Kvokálu zpěvák a mandolinista Mirek Jenč. Počet stálých členů, v době minulého rozhovoru předstihovaný Asonancí, poněkud redukoval. A o tom všem a ještě o dalším si teď povídám s kapelníkem Markem Zavřelem.

Marku, srovnáte-li dobu rozhovoru v roce 2000 s dneškem, jaký posun či změny v kapele cítíte, krom personálního obsazení?

Kromě již zmiňovaného personálního obsazení došlo i k posunu ve skladbě repertoáru. V osobě Honzy Železného jsme nepřišli jen o kapelníka ale současně i o dvorního textaře a potažmo i skladatele. V té době jsme se seznámili s Jirkou Čutkou, z kterého se později vyklubal textař s úžasným citem pro rytmus a češtinu. Zpočátku se jako potíž jevilo, že mu nic neříkaly spirituály a že jeho parketou je hlavně bigbeat a to hlavně padesátá a šedesátá léta. Ovšem postupem doby se ukázalo, že dovede stejně dobře textovat bigbeat i spirituály. Nehledě k tomu, že v již zmiňovaném historickém období vzniklo mnoho krásných písní. No a to je prapůvod mírného odklonu od našeho tradičního repertoáru.

Rockeři a bigbíťáci kdysi tvrdili, že rocková muzika se dá zpívat pouze v angličtině, když čeština na typická jednoslabičná slova nemá dost ekvivalentů. Jak je tomu v žánru spirituál či gospel, tedy u hudby s náboženskými kořeny? Nemáte někdy pocit, že původní anglické texty by lépe zachovaly charakter hudby?

Pokusy prosadit do repertoáru skladby zpívané v původním znění a bez titulků ztroskotaly na názoru, že má-li se píseň podat náležitě procítěně a takzvaně s "feelem", je třeba alespoň vědět o čem se zpívá. No a to vzhledem k jazykové erudici drtivé většiny našeho orchestru je takřka neřešitelný problém. No a co se týče možnosti či nemožnosti otextovat anglický originál, tak těm co tvrdí, že to nejde, doporučím poslechnout si texty např. Petra Kůse někdejší pražské kapely Poutníci (později Blanket,Kvartet či Fámy Petra Kůse). Pokud se týká náboženského obsahu textů je třeba podotknout, že zdaleka ne všechny texty spirituálů a gospelů nesou tuto tématiku. Spousta z nich pojednává o běžných denních starostech, radostech a strastech obyčejných lidí. V mnohých se zpívá o cestě, většinou někam kde je líp, no a v nakonec je nutno zmínit, že mnoho spirituálů byly původně písně pracovní, jejichž jediným úkolem bylo synchronizovat pracovní činnost skupiny lidí.
Z toho vyplývá, že témata pro české texty netřeba hledat v abstraktním duchovnu neboť život nám jich přináší nepřeberné množství stačí jen se dívat a dobře poslouchat.

Vím, že Kvokál občas vystupuje v hospodě Amerika na Vinohradech k "tanci a poslechu", kde

hraje nikoli svůj repertoár, ale s použitím parafráze na frázi "muziku napříč muzikantským spektrem". Jaký máte názor na takové hraní, doprovázené pitím a jídlem? Dá takové hraní něco (krom výdělku) tak zkušené a vyhrané kapele jako je Kvokál? Tuto otázku dávám úmyslně, protože ve FOLKtimu o ní často diskutují především mladší interpreti.

Obecně lze na tuto otázku odpovědět slovy téměř klasika: "*Jedno hraní v hospodě ti dá víc nežli deset zkoušek* ". Nevím kdo přesně tuhle větu řekl, traduje se že Míša Leicht z plzeňských Copáků, ale to není důležité. Podstatné je, že je hluboce pravdivá. Při takovém hraní se totiž musí nejen hrát ale taky poslouchat co hrají ostatní a patřičně na to reagovat. No a co se týče "vyhranosti" a "zkušenosti" to jsou oblasti kde je vždy na čem pracovat a vždy co vylepšovat.

V úvodu jsem zmínil paradox dobré a několikrát oceněné kapely a problému zájmu publika. Kdosi vyslovil názor, že lépe je hrát před méně početným, ale dobrým publikem, než před publikem početnějším, ale v podstatě "hošticky lhostejným", kdy lidé zaplatí, pijí alkohol a je jim v podstatě jedno, co kdo hraje?

Jednou se nám stalo, že jsme hráli pro obecenstvo tvořené převážně německými turisty. Bylo jich snad sto nebo možná o trochu víc, ale bylo to jako kdybychom hráli figurínám naprogramovaným na tři tlesknutí. Skutečně se líp hraje pro dvacet (nebo i míň) lidí na kterých je vidět, že je to zajímá a baví, než pro byť mnohohlavý ale přeci jen anonymní a lhostejný dav.

Srovnáte-li začátky Kvokálu se začátky dnešních mladých kapel, cítíte nějaké rozdíly směrem k lepšímu či k horšímu?

V podstatě lze pozorovat oba aspekty. Rozhodně je markantní výrazný kvalitativní posun směrem k lepšímu, způsobený podle mě obrovským výběrem jak nástrojů tak studijního materiálu. Negativně vnímám snahu některých mladých "umělců" svoje

Martina Spurná

foto: Tomáš Pohl ©

schopnosti náležitě zhodnotit. Samozřejmě to nelze paušalizovat, ale setkávám se s tím. Jako by se vytrácela ta prostá radost z toho že to šlape a lidi to bere. Všechno přepočítávat na peníze nejde.

Kvokál občas hraje s muzikantskou legendou Spirituál kvintetem. Je ještě nějaká podobná kapela, se kterou by si Kvokál chtěl zahrát?

Tady to musím trochu poopravit. Kvokál hrál jednou v rámci vystoupení Spirituál kvintetu na mohelnickém Dostavníku a jednou jako host této kapely na koncertě v pražském klubu Mlejn. Ve Mlejně dokonce i jednu společnou píseň. No co se týče volby kapely s kterou bychom si rádi zahráli těžko mohu mluvit za celou kapelu ale za svou osobu bych se rád zúčastnil zpívané baptistické mše v nějakém obyčejném americkém kostele. Tam teprve člověk uslyší spirituál či spíše gospel v té nejryzejší podobě.

Autorem velkých "pecek" Kvokálu je Honza Železný. Jak vypadá v současné době autorská dílna Kvokálu?

Jak už jsem zmínil výše, žezla dvorního textaře se chopil na náš nátlak Jirka Čutka. Třeba podotknout, že se ho chopil citlivě a inteligentně.

V současné době je určitá módní vlna retrokapel, které dobře či hůře kopírují slavné světové kapely. Mohu například jmenovat Eagles and Horses reprodukující velmi věrně repertoár Johna Denvera. Jaký je váš názor na takový přístup k repertoáru?

Co na to odpovědět? Každý dělá co umí.

Velká řada česky zpívaných spirituálů má místo autora uvedeno "traditional", tedy v podstatě anonymní cizí zdroj s tím, že český text a eventuálně aranž dává písni jiný tvar. Kvokál takové skladby má, ale vedle nich má i původní české spirituály. Čemu jako autor a interpret dáváte přesnost?

Jestli je písnička dobrá je mi jedno jestli je původní nebo tradicionál. Úporné lpění na původnosti repertoáru bez autorských osobností typu Roberta Křesťana či Vlasty Redla může vést k tomu, že kapela hraje dvě až tři skladby ve dvaceti modifikacích. Což není, jak jistě uznáte, to úplně pravé ořechové.

Co dnes rád posloucháte za hudbu bez ohledu na žánr?

V okamžiku odpovědi na tuto otázku nejnovější a bohužel už asi poslední CD Karla Zicha. Obecně se dá říct, že jsem hudebně dospěl od Greenhornů a Rangers přes Nedvěda, Redla a Křesťana k Ericu Claptonovi , Paulu McCartneymu, Mozartovi, Vivaldimu a Bachovi. Čili poslouchám toho hrozně moc.

Rýsuje se nějaké nové CD Kvokálu a pokud ano, kdy asi ?

CD je v současné době na úrovni zbožného přání.

O kvalitách Martiny Spurné a jejím předchozím působení v kapele Lístek je zbytečné mluvit, ale jaká je hudební kariéra Míši Jeřábkové a Mirka Jenče?

Pestrá a s temnou minulostí.

Před středečním koncertem Kvokálu v Trojické jamovalo sdružení Pře-pře (přechodný předskokan) s anglicky zpívaným swingovým repertoárem s výjimkou Black Magic Woman Carlose Santany. Mohl bys o tomto volném sdružení něco říci a bude se historie opakovat, tj. bude tato kapela ad hoc ještě vystupovat?

Toto sdružení se sešlo poprvé v den koncertu asi půl hodiny před jeho započetím. Nápad podniknout tuto akci vzešel z nočního jamování tří členů tohoto náhodného sdružení na svatbě jednoho našeho společného kamaráda. Ta noc se nám tak líbila že jsme se rozhodli podělit se o ten zážitek s návštěvníky našich pravidelných večerů. Hodnocení toho jak to dopadlo nechám

na jiných. Nám se to líbilo moc.

A obvyklá otázka - kde se lze o Kvokálu něco dočíst a dozvědět ?

Nejaktuálnější informace lze najít na našich webových stránkách http://www.kvokal.mmj.cz/ . Najdou se zde informace o našich koncertech fotky z vystoupení v dohledné době snad už i empétrojky některých našich písniček.

Vánoce sice ještě nejsou, ale co přejete Kvokálu do dalších let?

Ať mu to i nadále hraje a ať má štěstí na dobré muzikanty a kamarády jako doposud.